

Vážení kolegové,

píši editorial v době, kdy jednu vlnu koronaviru máme za sebou a druhá klepe na dveře. To významně ovlivňuje i obsah mého krátkého sdělení k tomuto číslu *Biotherapeutics*.

V prvních měsících koronavirové pandemie jsem byla oslovována řadou médií a novinářů, abych krátce vyjádřila svůj názor na aktuální situaci a predikovala vývoj v oblasti farmakoterapie. I zde svůj názor tedy sdílím s Vámi. S viry žijeme ve větším či menším souladu od počátku vzniku lidstva a řada virů nás doprovází celoživotně, např. herpetické viry. Ty mají dokonce u lidí se sníženou imunitou pronádorový potenciál. Symbióza s endosymbiotickými bakteriemi nás již v pradávných dobách vybavila mitochondriemi a dala nám evoluční výhodu oxidativní fosforylace, což vedlo k přechodu prokaryotní buňky k eukaryotní. Koronavirus je tedy další v řadě virů, který se zabydlel v našem organismu a postupně si naše imunita přivyká a v reakci na něj mění svůj profil. Jako je tomu každé obdobné reakce, u oslabených jedinců může být reakce silná až fatální. U dětí bývají projevy nevýznamné, zdraví dospělí nákazu prožívají bezpříznakově nebo s mírnými respiračními příznaky. Z toho vyplývá, že faktor ovlivňující průběh onemocnění není virus sám, ale individuální zdravotní kondice. A zde se nabízí otázka: jak ji podpořit? Na základě svého mnohaletého působení ve světě medicíny mohu jednoznačně doporučit dostatek pohybu, vitaminů C a D, selenu a zinku, dobrý spánek a mentální hygiena. V takové kondici je náš organismus schopen

držet kontrolu nad virem tak, aby nebyly pro tělo škodlivé. Zodpovědnost tedy je na každém z nás, nikoliv na zdravotním systému, protože žádný zaručený a stoprocentně fungující způsob ochrany proti virům neexistuje. Jak pracovat s homeostázou, s faktorem stresu, to je přehledně zpracováno v tomto čísle časopisu v referátu o přednášce PharmDr. Zdeňka Procházky.

S touto problematikou souvisí také příspěvek autorského kolektivu vedeného primářem dětského oddělení nemocnice v Ostravě-Vítkovicích MUDr. Janem Boženským. Pan primář v krátké před vznikem koronavirové pandemie zjišťoval hladinu vitamínu C u dětí hospitalizovaných na jeho oddělení. Výsledky jsou alarmující: skoro čtvrtina dětí má hluboký deficit vitamínu C! To je s ohledem na současnou situaci důležitá informace. Další látkou, která stojí za zmínku v souvislosti s koronavirem, je glutathion, který se osvědčil jako součást terapie pneumonie u pacientů s COVID-19.

Proč obezita přispívá k horší prognóze průběhu koronavirové infekce, se dočtete v článku o vlivu virových infekcí a interferonů v rozvoji obezity. Další příspěvek pak poukazuje na vliv vitamínu C na osu střeva-játra a metabolický syndrom. V časopise samozřejmě nesmí chybět další díl našeho seriálu o vlivu chronického stresu na zdraví: tentokrát přinášíme článek o vlivu dlouhodobého stresu na rozvoj bronchiálního astmatu. Souhrnně řečeno: v tomto čísle *Biotherapeutics* naleznete aktuální informace o různých aspektech a možnostech ovlivnění onemocnění způsobeného koronavirem, o vlivu vitaminoterapie na zdraví člověka a rizikových faktorech, které mohou zhoršovat prognózu pacientů.

Nicméně celé číslo není jen o koronaviru. Hned v úvodu si můžete přečíst rozhovor s významným ortopédem MUDr. Pavlem Poštulkou, který svou mnohaletou odbornou praxi obohatil o nové terapeutické přístupy jako je kolagenoterapie a sdílí s námi své zkušenosti. Právě pohybový aparát má zásadní význam pro naše každodenní aktivity. Významné výsledky v oblasti léčby artrózy nitrokloubní aplikací kolagenu posouvají farmakologickou hranici léčby o několik dalších stupňů. A pohyb je základ života.

Rozloučím se s vámi informací, že InPharmClinic (tedy klinika, kterou jsem se pokusila představit v rozhovoru začínajícím na straně 30) je pilotním pracovištěm, kde jsou všechny výše uvedené metody realizovány v praxi a přinášíjí úlevu pacientům. Právě zde vznikají podklady pro publikované studie (například k vitamínu C s prof. Klenerem či ke kolagenoterapii s prof. Pavelkou). Je to pracoviště, kde se z košatého stromu teorie stává racionální praktický farmakologický protokol, zaměřený na zlepšení i individuální homeostázy organismu pacientů.

Loučím se s Vámi a přeji Vám hodně sil do přicházejícího období a věřím, že vše překonáme s nadhledem a ve zdraví.

Lucie Kotlářová,
šéfredaktorka
lucie.kotlarova@edukafarm.cz

Šéfredaktorka:

PharmDr. Lucie Kotlářová

Redakční rada:

Prof. MD. Leonello Milani (neurolog)
Prof. MD. Ivo Bianchi (internista)
MD. Antonello Arrighi (pediatr)
Dr. Fabio Olivieri (veterinář)
Prof. Joseph Cullen (onkolog)
Dr. Marco Alberto Meroni (ortoped)
Dr. Jeanne Drisko (onkolog)
prof. Pier Mario Biava (onkolog)
Dr. Paola Bersellini (farmaceut)
Dr. Marco del Prete (nefrolog)
Prof. Torello Lotti (dermatolog)
Dr. Ivano Ferri (onkolog)
Dr. Costantino Supino (dětský neurolog)
Dr. Andrea Zanetti (farmaceut)
Dr. Simonetta Marucci (endokrinolog)

Vydavatel:

Edukafarm, spol. s r. o.
kancelář: V Areálu 1243, 252 42 Jesenice
telefon: 224 252 435, fax: 222 516 048
e-mail: edukafarm@edukafarm.cz

Marketing a inzerce:

Petr Svoboda, mobil: 723 187 848
e-mail: petr.svoboda@edukafarm.cz

Grafická úprava: Mgr. Radek Lacina

Odborný redaktor: MUDr. Pavel Kostiuks, CSc.

Číslo 3, ROČNÍK 10, 2020

Redakční okruh:

Prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc. (onkolog)
MUDr. Marta Kučerová-Holíková (onkolog)

Prof. MUDr. František Kopřiva, Ph.D.
(dětský alergolog a pneumolog)
MUDr. René Vlasák (cévní chirurg a lymfolog)
MUDr. Vladimír Medek (ortopéd)
Doc. RNDr. Jiřina Spilková, CSc.
(vedoucí katedry farmakognozie FaF UK)
PharmDr. Petr Jílek, CSc. (katedra biologických
a lékařských věd FaF UK)
MUDr. Jindřich Pohl (dětský pneumolog)
MUDr. Alexander Murgaš (ortopéd)
MUDr. Eva Klimešová (revmatolog)
MUDr. Dana Vondráčková (algeziolog)
MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.
MUDr. Lenka Randáková
Prim. MUDr. Hana Jarošová (revmatolog)
MUDr. Zdeňka Růžičková (pediatr)
Prof. MUDr. Milan Lukáš, CSc. (gastroenterolog)
MUDr. Tomáš Fait, Ph.D. (gynekolog)
MUDr. Jiří Slíva, Ph.D. (farmakolog)
MUDr. Pavel Kostiuks, CSc. (pediatr)